

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty: kwartalnie 3 złr 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr.** — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garment) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 11. września. Dnia 12. września 1853 wydzie i rozesłany zostanie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie Oddział drugi, części XIX z roku 1853, dziennika rządowego, dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

- Nr. 153. Reskrypt krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 23. kwietnia 1853, o postępowaniu z należnościami od interesów prawnych, w skutek których ustępuje się jedną rzecz za drugą.
- Nr. 154. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 9. maja 1853, względem dozwolonego osadzonym w więzieniach śledczych inkwizycyjnych i w domach karnych, dobrodziejstwa zajmowania się czytaniem odpowiednich książek.
- Nr. 155. Rozporządzenie krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 16go maja 1853, jak pod względem wymierzenia należności uważać sądowe oszacowanie rzeczy nieruchomości bez pośredniczenia skarbu przedsiębrane.
- Nr. 156. Rozporządzenie krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 16go maja 1853, o postępowaniu co do należności od spuścizny, którą na mocy testamentu odziedzicza nielegitymowane dziecię łoża nieprawego.
- Nr. 157. Reskrypt krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 17go maja 1853, jak we względzie stępla uważać należy podania stacyi pocztowych o darowanie kar za opóźnienie się.
- Nr. 158. Reskrypt rządu krajowego z dnia 19. maja 1853, względem przekazywania prowizji od winkulowanych obligacji na żądanie urzędów loteryjnych.
- Nr. 159. Reskrypt rządu krajowego z dnia 19go maja 1853, którym odnowiono przepisy względem utrzymywania aresztów dominikalnych w bezpiecznym stanie i należytego żywienia aresztantów.

Kraków, 23. sierpnia. Na wybudowanie kościoła w Więdniu wpłynęły w Krakowie następujące dalsze składki:

Przez Wadowicki c. k. urząd obwodowy 500r.31k. i 1 dukat w złocie, a mianowicie gmina Barwald górny 3r., gminy: Borek szlachecki 3r.40k., Zelczyna 3r., Biertowice 3r., Jastrzębia 2r.34¹/₁₀ kr., Izdebnik 2r.41k., Sułkowice 4r., Bienkówka 1r., Jasienica 1r.40k., Rudnik 2r., przez dominium Gołuchowice, gminy: Gołuchowice 2r.12k., Ochodza 2r.36k., Polanka Haller 1r.20k., przez dominium Gierałtówice: p. Alojzy Smolarski 1r., Antoni Wysocki 2r., inne osoby 1r.4k. Przez dominium Bystra, gmina Toporzysko 3r.8k., p. Włodzimierz Dąbski właściciel dóbr Krzyszkowic 10r., Karol baron Laryss, właściciel dóbr Osieka 100r. Przez arcyksiążęcy zwierzchni urząd w Żywcu, pp. Antoni Koralewski 10r., leśniczowie: Wesele 4r., Ant. Słatiński 10k., Franc. Satorius 1r., Marcin Studnicki 20k., Franc. Nawratill 1r., Jer. Fränzl 2r., ze składki w paraf. kościele w Rajczu 1r.12k., gminy: Soll 20r., Ujsoll 12r.28k., Szare 10r.39k., Rycerka dolna 9r.50k., Rycerka górna 10r., Kamesznica 10r., Niele-dwia 10r., Rajcza 9r.44k., Sopotnia mała 46³/₅k., Koszarawa 2r., Korbilów 3r.38k., Mutne 1r.22k., Hucisko 1r.30k., Pewel mała 1r.34k., Przyborów 3r.4²/₅k., Krzyżowa 2r.17¹/₅k., Pewel wielka 2r.37k., Jeleśnia 1r.11¹/₅k., Sopotnia wielka 1r.30²/₅k., pp. Adolf Meindel 2r., Wilhelm Hawelka 20k., Gallas 6k., Wacław Feix 10k., Abraham Bicheller 20k., Abrah. Giehner 10k., Joachim Serog 12k., Ludwik Gerhard 10k., Franc. Krzyżowski 1r., Ant. Miksch 20k., gminy: Lipowa 6r., Czernichów 1r., Słotwina 1r.43³/₅k., Radzichów, Leśna i Ostre 4r.13k., Ciecina, Bystra, Brzuśnik, Juszczyzna i Wieprz 4r.40k., pp. Ignacy Mintzil 1r., Piotr Gross 1r., Józ. Wydra 30k., Daniel Hartmann 30k., Józ. Hartmann 20k., Józ. Kibast 20k., August Klatt 30k., Paweł Brudny 20k., Jan Kukutsch 10k., Jan Bartuszek 20k., Józ. Wolny 12k., Jan Kocur 10k., Feiweł Propper 42k., Jakób Schwarz 6k., gminy: Milówkaj, Osiec i Żabnica 12r.20. Przez dominium Skawce pp. Alojzy Szancer 2r., Hieron. Szancer 30k., pani Antonia Lichtenegger wdowa po nadkomis. straży finans. 1r., p. Józ.

Figwer 1r., gmina Skawce 2r. Przez magistrat w Biale pp. Jeltman 1r., Beyer 1r., V. Fische 1r., Fischer 1r., August Koi 1r., Karol Budishek 1r., Krzypski 1r., Ferd. Schaller 10r., D. B. 1r., Bened. Napowski 2r., Karol Wosdelski 1r., Karol Bukowski 1r., Karol Zengsfeld 2r., Franc. Strzygowski 1r., Walenty Tuch 1r.30k., Karol Demski 1r., Józ. Reichert 1r., Jerzy Lukas 1r., Jan Bukowski 1r., Józef Poleski 1r., Wilhelm Herde 1r., Marcin Wywiótek 1r., Jan Fisch 1r., Józ. Zagórski 1r., Jan Herbig 1r., Maciej Wojcikiewicz 1r., Jan Butowski 1r., pani Teresa Phister 1r., Jan Susanka 1r., Samesch 1r., Jan Finter 1r., Jak. Zagurski 1r., A. Kratochwill 1r., J. Schwarz 1r., Krystyan Vogt 1r., Karol Zubeł 1r.30k., Franc. Nachowski 1r., Joachim Brates 1r., Karolina Menger 1r., D. S. 1r., Feig-tzinger 1r., Rajmund Fiałkowski 1r., Jerzy Ropp 1r., S. Rumpler 1r., Jak. Muchitsch 1r., Jak. Smolana 1r., Karol Ruziczka 1r., cech sukienników 5r., Dr. Ettinger 1r., Floryan Sängler przełożony cechu 3r., Karol Sabiński 1r., cech rzemieślników budowniczych 2r., Thet-schel 1r., Kazmierz Bucki 1r., Karol Koudelka 1r., Karolina Zwilling 2r., w mniejszych składkach 19r.56k.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprawy krajowe.

(Wystawa bydła i narzędzi rolniczych w Tarnopolu.)

Lwów, 31. sierpnia. Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego otrzymawszy na dniu dzisiejszym szczegółowe sprawozdanie od komisji Tarnopolskiej wystawy zwierząt domowych i narzędzi rolniczych, pospiesza podać je niniejszem do wiadomości publicznej:

„Sprawozdanie z wystawy bydła, owiec, koni i narzędzi rolniczych, odbytej w Tarnopolu w dniach 26., 27. i 28. lipca 1853 roku.“

„Na mocy zezwolenia wys. Namiestnictwa krajowego z dnia 22go grudnia 1852 r. do l. 11.925 odbyła się w dniach 26., 27. i 28. lipca 1853 r. w mieście obwodowym Tarnopolu wystawa bydła, koni, owiec i narzędzi rolniczych pod kierunkiem mianowanych przez szanowny komitet w d. 1go maja b. r. do tejże czynności członków: JW. Leopolda hr. Starzeńskiego, JW. Jana barona Konopki, WW. Józefa Zawadzkiego, Karola Zagórskiego i Kazimierza Grocholskiego.

Wyż wspomnieni członkowie dla rozgałęzionych czynności, uznali być tem potrzebniejszem powiększenie swego grona przez przybranie więcej członków, gdy W. Kazimierz Grocholski dla nagłych interesów familijnych do Rosyi wyjechać musiał; czynność ta w dniach 15. i 16. lipca w mieście Tarnopolu skuteczną została. Zaproszeni do wzmocnienia komisji JW. Włodzimierz hr. Baworowski, WW. Jan Kakowski, Teofil Jordan, Erazm Korytowski i JW. Wincenty hr. Krosnowski — prócz ostatniego, wszyscy z uprzejmością przyjęli udział w komisji urządzającej wystawę. Uzupełniona liczba członków komisji, jednogłośnie ofiarowała przewodniczenie tejże JW. Janowi baronowi Konopce, jako najwięcej w tej okolicy zasłużonemu rolnictwu i przemysłowi, lecz stan zdrowia jego nie dozwolił mu, pomimo najgorliwszych chęci, przyjąć tego zatrudnienia. Komisya przeto po odebranej odmownej odpowiedzi ani chwili nie wahała się w wyborze prezydującego w osobie Leopolda hrabiego Starzeńskiego, ten przy wdzięcznem uznaniu odszczególniającego zaufania, jakim go członkowie zaszczytli raczyli z należą do posługi obywatelskiej gotowością przyjął poruczone sobie przewodnictwo. Tak urządzona komisya, zawiadomiwszy o swoim zawiązaniu się c. k. urząd obwodowy, dalej poprzydzielawszy szczegółowe czynności Członkom, zajęła się niezwłocznie wyszukianiem odpowiedniego miejsca na wystawę, które dzięki uprzejmości W. Kerki, prezydującego c. k. komisarza pod nieobecność naczelnika obwodu W. Piwockiego, tudzież W. Drzymalika, prezesa magistratualnego i burmistrza miasta Tarnopola, kawalera orderu Jego Ces. król. apost. Mości Franciszka Józefa, wyznaczony został w gmachu Pojezuickim, wraz ze stajniami i salą na skład narzędzi rolniczych przez c. k. Verwalteryę z wszelką gotowością na czas wystawy odstąpionym.

Ozdobne urządzenie szczegółów i staranność około przedmiotów na wystawę sprowadzonych, zawdzięcza komisya gorliwości W. Seweryna Wszelaczyńskiego. Światły ten i ukształcony mąż, o dobro powszechne troskliwy, ocenił całą ważność wystawy dla korzyści kraju i z najmocniejszym przejęciem się, równie jak z szlachetną bezinteresownością, wykonał mozolne zadanie szczegółowych czynności, jakich urządzenie wystawy wymagało.

W czasie tego samego posiedzenia, uchwalono zaprosić na sędziów wystawy do ocenienia bydła i koni WW. Józefa Bogdanowicza, Leona Suchodolskiego, Konstantego Rojowskiego, JW. Józefa hr. Starzeńskiego i W. Franciszka Albinowskiego — do ocenienia owiec JW. Włodzimierza hr. Łosia i W. Ignacego Cywińskiego — do ocenienia narzędzi rolniczych WW. Franciszka Skrzyńskiego i Jana Fedorowicza, którzy zatrudnienia sędziów chętnie przyjął racyli.

Dnie 26., 27. i 28. lipca przeznaczone zostały i ogłoszone plakatai do wystawy zwierząt domowych i narzędzi rolniczych, podług programu: zrana od godziny 9 do 11, a popołudniu od 5 do 7, i w pierwszym zaraz dniu zapowiedziano i przyprowadzono na miejsce bydła rogatego sztuk 49, baranów i owiec sztuk 13 i koni sztuk 7, a mianowicie:

A. Bydło rogate.

- 1) P. Maryi hr. Starzeńskiej z Dittkowiec było rasy szwajcarskiej jałówek 3.
 - 2) P. Suchodolskiego Leona z Sosnowa rasy krajowej 1 buhaj, 6 krów i 6 jałówek.
 - 3) P. Seweryna Ostaszewskiego z Rakowca rasy besarabskiej 1 buhaj i 3 jałówek.
 - 4) P. Józefa Zawadzkiego z Turki rasy krajowej 2 woły, 2 krów i 3 jałówek.
 - 5) P. Skawińskiej Zuzanny z Tarnopola, rasy tyrolskiej 2 krów i 1 jałówkę.
 - 6) P. Żurakowskiego Józefa z Hluboczka wielkiego, rasy tyrolskiej 2 buhaji, 1 krowa krajowa.
 - 7) P. Zagórskiej Teresy z Kołodziejówki rasy szwajcarskiej 1 buhaj i 2 krów.
 - 8) P. Smiszkiwicza Antoniego z Tarnopola, rasy mieszanej 1 krowę.
 - 9) P. Posuchowskiego Józefa z Petrykowa, rasy krajowej 1 krowę.
 - 10) P. Kustryckiego Piotra z Chodaczkowa wielkiego, rasy tyrolskiej 1 krowę.
 - 11) P. Kuszczykiewicza z Chodaczkowa wielkiego rasy krajowej 1 krowę.
 - 12) P. Burbyły Mikołaja z Tarnopola, rasy mieszanej 1 jałówkę.
 - 13) P. Wolańca Jana z Berezowicy, rasy mieszanej 1 jałówkę.
 - 14) P. Stebnickiego Tomasza z Mikuliniec, rasy krajowej 1 krowę i 1 jałówkę.
 - 15) P. Rzeźniczka Jana z Tarnopola, 2 krów.
 - 16) P. Hirschhorna Motia z Berezowicy, rasy mieszanej 1 buhaja i 1 krowę.
 - 17) P. Sternklara M. z Józefówki 1 jałówkę.
- Ogółem: 2 wołów, 6 buhaji, 21 krów i 20 jałówek. Razem 49 sztuk.

B. Owce.

- 1) P. Michała hr. Starzeńskiego z Olejowa, rasy elektoralnej 6 jarek.
 - 2) P. Włodzimierza hr. Baworowskiego ze Strussowa, rasy elektoralnej 7 baranów.
- Ogółem: 7 baranów i 6 jarek. Razem 13 sztuk.

C. Koni.

- 1) P. Horodyskiego Leonarda z Żabiniec, rasy kraj. 2 ogiery.
- 2) P. X. Czahryńskiego z Iwanówki, rasy krajowej 1 ogier.
- 3) P. Ososkiego z Brykala rasy krajowej 1 klacz.
- 4) P. Kakowskiego Jana z Berezowicy, rasy kraj. 2 klacze.
- 5) P. Suchodolskiego Leona z Sosnowa, był rasy wijkackiej-rosyjskiej 1 ogier.

Ogółem: 3 klacze i 4 ogiery. Razem 7 sztuk.

Koni na wystawę sprowadzonych już dla ich wieku, już dla tego, iż do celów gospodarskich potrzebnych własności nieposiadały, komisya uwzględnić nie mogła; ściągając wszakże powszechną uwagę stary stadnik rosyjskiej przez W. Suchodolskiego z Sosnowa obw. Tarnopolskiego sprowadzony, który dla swej nadzwyczajnie mocnej budowy ciała i muskulatury do rozplodzenia koni silnych roboczych za bardzo zdolnego uznany został. Szanowny właściciel, który przeprowadzoną znaczną liczbą pięknego i równego bydła rogatego krajowego własnego chowu przemożnie do wzniesienia wystawy się przyłożył, raczył przyrzec, że na przyszłą wystawę potomstwo po owym uzyskane stadniku, już w Sosnowie spłodzone, do Tarnopola sprowadzić każe.

Narzędzi rolniczych znajdowało się na wystawie sztuk 16, mianowicie:

D. Narzędzi rolnicze.

- 1) Maszyna Sortownikiem zwana, rozdzielająca zboże na 4 gatunki, mogąca być bardzo korzystnie użyta do oddzielania najcenniejszego ziarna przeznaczonego do siewu, pochodzi ona od mechanika Wiedeńskiego p. Burga.
- 2) Siewnik przez Sławińskiego.
- 3) Siewnik do siania w rzędy wszelkiego gatunku zboża bez potrzeby bronowania, przez Burga.
- 4) Maszyna Drylownik do ogartywania zasianego w rzędy zboża.
- 5) Maszyna do oczyszczenia z chwastów kukurudzy i ziemniaków zasianych w rzędy.
- 6) Pług do okopywania ziemniaków i kukurudzy.
- 7) Maszyna do młócenia koniczyzny.

8) Maszyna do młócenia kukurudzy.

9) Sieczkarnia o czterech nożach do rżnięcia sieczki grubej, średniej i drobnej, mająca jeszcze tę zaletę, że rżnie sieczkę z łodyg i kaczanów kukurudzianych.

10) Maszyna do rżnięcia polanowego drzewa na małe polanka.

11) Żniwiarka amerykańska, przez Burga.

12) Pług parowołowy, potrzebujący tylko jednego człowieka.

Wszystkie dotąd wymienione narzędzia są własnością p. barona Jana Konopki.

13) Brona p. Gnoińskiego, zrobiona w Kipiaczce.

14) Radło podług pomysłu Horskiego zrobione w Berezowicy u p. Kakowskiego Jana.

15) Siewnik wynalazku p. Lipczyńskiego.

16) Pług pomysłu i wykonania p. Kruszelnickiego z Płuchowa.

Najznaczniejszą ich liczbę przysłał JW. Jan baron Konopka, wraz z swoim mechanikiem, parobkami z użyciem tychże obznajomionymi i potrzebnym pociągami. Tym czynem prawdziwie obywatelskim wiele się przyczynił do ważności wystawy i jednogłośnie zasłużył sobie na uznanie i podziękę komisji, z których się ona w tem miejscu z największą wywiązuje przyjemnością dla szanownego członka, równie jak dla wszystkich, którzy nadesłaniem pojedynczych narzędzi, salę wystawy mieszczącą w sobie takowe wzbogacić raczyli.

(Dokończenie nastąpi.)

(Litogr. „koresp. austr.“ o tegorocznych zbiorach w monarchyi austriackiej.)

Wiedeń, 7. września. Od niejakiego czasu ponawiają się ciągle skargi na nieurodzaj i znajdują odgłos we wszystkich prawie częściach Europy. Szczególnie na południu i na zachodzie okazał się znacznie większy niż gdzieindziej niedostatek chleba, a rządy największej w tym względzie interesowanych krajów widziały się spowodowane do użycia rozmaitych środków ostrożności dla zaradzenia niedostatkowi. Prawie wszystkie, a Francya na czele, ułatwiły znacznie warunki przywozu cerealiów, i ten środek rzeczywiście jest najważniejszym, ponieważ nienarusza stosunków powszechnego obrotu handlowego, a zachodzącemu niedostatkowi zapobiega silniejszym ożywieniem konkurencyi.

Ze wszelkie inne środki, jak np. zakazy wywozu zboża, i tym podobne ograniczenia wolnej konkurencyi podlegają większym trudnościom i dlatego tylko w razie naglącej konieczności powinny być użyte, to samo przez się jest rzeczą jasną, a ich użycie reguluje się według właściwych stosunków każdego kraju i według powszechnych wymagań sprawiedliwości i słuszności.

Przyczyna tego dotkliwego niedostatku cerealiów nie pochodzi wyłącznie z tegorocznych anormalnych stosunków atmosferycznych, niepewność na jaką tak ważny handel zbożem na niższym Dunaju śród tamtejszych politycznych zawikłań był narazony, i w jakiej się po części jeszcze znajduje, przyczyniła się bez wątpienia w wysokim stopniu do tych niepomyślnych koniunktur, których skutki dopiero po załatwieniu tamtejszych nieporozumień zostaną uchylone.

W ogóle jednak nienależy się obawiać właściwego nieurodzajnego roku. Jeżeli bowiem zbiory w zachodniej Europie były niedostateczne, tedy niedobór pokryje się da przewyżką w urodzajach wschodniej Europy. Co do państwa austriackiego okazuje się mianowicie na podstawie wiarogodnych sprawdzeń, że zbiory w Czechach, Morawii, Szlązku, środkowej Austrii, w Krakowskim, na Bukowinie a w ostatnich czasach także i w Siedmiogrodzie dość były pomyślne. W ogóle wiadomo to samo także o innych krajach koronnych, z których jeszcze nienadeszły szczegółowe wykazy; — krajowa więc potrzeba jest dostatecznie zaspokojona.

Najpomyślniejsze doniesienia nadchodzą z południowych części monarchyi, gdzie też najznaczniejsze różnice w cenach zboża się okazały. Jednak ku zaspokojeniu donoszą ztamtąd, że się spodziewać należy pomyślnych zbiorów ryżu tak co do ilości jak i co do gatunku. Według sprawdzeń statystycznych produkuje Lombardia w przecięciu rocznie 579.000, terytorjum zaś weneckie 248.000 niższo-austriackich męczów ryżu. Jeżeli się przytem zważy, że ze względu na własność wyżywienia $\frac{2}{5}$ męczów kukurudzy i $\frac{9}{11}$ męczów pszenicy równa się $\frac{5}{12}$ męczów ryżu, a produkcya pszenicy w lombardzko-weneckim królestwie rocznie 4,096.000, kukurudzy 6,610,000 męczów wynosi, tedy okazuje się, że produkowana ilość ryżu stanowi bardzo znaczny (blisko 15.3) procent ogółowej produkcyi, a przeto znacznie przyczyni się do ulżenia niedostatkowi.

Gdy się oprócz tego zaraza na kartofle u nas dotychczas jeszcze nieokazała w znacznym stopniu, możemy przeto powtórnie wyrzec, że niewidzimy powodu do słusznej obawy i że raczej spodziewać się należy spadnięcia aniżeli znacznego podwyższenia cen zboża w przyszłych miesiącach.

(Konsekracya księcia Arcybiskupa Ołomunieckiego.)

Ołomuniec, 5. września. Wczoraj odbyła się tutaj w metropolitalnym kościele uroczysta konsekracya najprzewielebniejszego JMX. Fryderyka landgrafa *Fürstenberga* przez Jego Eminencyę kardynała-Arcybiskupa księcia *Schwarsenberg*. Wzniósł ceremonią tą zaczęła się o ósmej godzinie rano w przytomności najprzewielebniejszej kapituły metropolitalnej, całego kleru archidiecezyi Ołomunieckiej, przełożonych wszystkich cywilnych i wojskowych władz i krewnych księcia Arcybiskupa. Po skończonem nabożeństwie udał się najprzewieleb. JMX. Arcybiskup do arcybiskupiego pałacu, gdzie przyjmował gratulacye od najprzewieleb. kapituły i kleru.

Jego książęca Mość otrzymał dziś niespodzianie krótka wizy 'te od Jego cesarzewicz. Mości Arcyksięcia Maxymiliana, wielkiego Mistrza niemieckiego, i w ciągu dnia pojechał do Kromieryża, z kąd dnia 8. b. m. na uroczysty wjazd tutaj powróci. (W. Z.)

(Kurs wiedeński z 10. września.)

Obligacje długu państwa 5% 94¹/₁₆; 4¹/₂% 84¹/₂; 4% 75¹/₈; 4% z r. 1850. 57¹/₂; wylosowane 3% —; 2¹/₂% —. Losy z r. 1834 225; z r. 1839 137³/₄. Więd. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1378. Akcje kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej 865. Odenburskie 123. Budwejskie 266. Dunajskiej żeglugi parowej 698. Lloyd. —. Galic. l. z. w Więdnium —.

Anglia.

(Jej Mość Królowa z rodziną w Dublinie.)

Dublin, 31. sierpnia. Przedwczoraj o 10tej godzinie odwiedziła J. M. królowa po raz wtóry Irlandyę od wstąpienia swego na tron, i wylądowała w tem samym miejscu co i pierwszą razą. W niewielu minutach później wjeżdżała już do miasta, przyczem podawał Jej lord-mayor klucze miasta według dawnego zwyczaju. Spiesznie też urządzono pochód uroczysty, a J. M. królowa w asystencji dygnitarzy, tudzież oddziału kawaleryi i wojsk pieszych jechała w otwartym powozie z księciem Albertem i obydwojma najstarszymi księżętami do wicekrólewskiego pałacu wśród natłoku ludności. Pochody uroczyste wydają się daleko lepiej w Dublinie niż Londynie. Na przepysnej ulicy głównej w Dublinie zebrało się 15.000 do 20.000 ludzi, a podczas pochodu królowej nastęczał się dziwnie piękny widok. Wieczór wydawały się wspaniałe mosty i domostwa tej ulicy jeszcze piękniej, zwłaszcza przy powszechnej prawie illuminacji. Wczoraj zrana odwiedziła królowa po raz pierwszy gmach wystawy przemysłowej, gdzie ją przyjmowano prawie z taką samą ceremonią jak i przy uroczystym otwarciu londyńskiego pałacu krzysztalowego. Prezydent wykonawczego komitetu odczytał adres do królowej, a drugi do księcia Alberta; J. M. królowa przyjąwszy adres udała się na wystawę malowideł i innych główniejszych oddziałów gmachu, w którym znajdowało się do 15.000 osób. Wszędzie witano J. M. królowę i księcia Alberta z największym entuzjazmem, a p. Dargan, którego królowa kazała sobie przedstawić, otrzymał zaszczyt wdzięcznego uściśnienia ręki ze strony J. M. królowej. Cała uroczystość odbyła się w przeciągu jednej godziny. Odpowiedź królowej na adres korporacji była następująca:

„Jest-to szczerem usiłowaniem Mojem zachęcić iryjskich poddanych Moich do przemysłowości, i tak znaczne środki pomocnicze Irlandyi przywieść do zupełnego rozwoju. Podzielim z WWMMPanami to prz. konanie, że wszystkie te wspaniałe wyroby sztuki i przemysłu, które Mnie tu otaczają, uważać należy nietylko za dowód szczęśliwych usposobień, lecz nadto i za pocieszającą oznakę wytrwałych usiłowań, które przy błogosławieństwie Bożem mogą się stać niezawodnie źródłem dobrego bytu krajowego“.

Dnia dzisiejszego odwiedziła J. M. królowa w asystencji Dworu swego wystawę przemysłową o 9tej godzinie, gdzie zabawiła przez półtrzecia godziny i oglądała z uwagą oddział poświęcony sztukom pięknym. W parku Phoenix odbył się przegląd wojska o godzinie 4tej popołudniu. J. M. królowa siedziała mimo deszczu w otwartym powozie, książę Albert zaś był konno. Najbliższe dni pobytu poświęci rodzina królewska dalszemu oglądaniu wystawy i zwiedzeniu przepysznych okolic Dublina. (W. Z.)

Francya.

(Rozporządzenie prefekta policji. — Wydalenie osób niemających utrzymania.)

Paryż, 1. września. Wydane rozporządzenie prefekta policji jest następującej osnowy:

„Paryż, 31. sierpnia.

My, prefekt policji rozporządzamy po rozpoznaniu przepisów względem tary chlebowej, co następuje: Art. 1. Od najbliższego czwartku, to jest od 1. września sprzedawany ma być chleb po tej samej cenie, jaka w rozporządzeniu naszym z 31. lipca r. b. oznaczona była na pierwsze 14 dni miesiąca sierpnia, a mianowicie: chleb lepszy po 40 cent. od kilogramu, pośledniejszy zaś po 32 cent. od kilogramu. Art. 2. Przepisy dotyczące się sprzedaży chleba, a mianowicie rozporządzenie policyjne z 2. listopada 1840 mają być i nadal zachowane.

Pietri, prefekt policji.“

Dziś zrana zwołał prefekt policji przełożonych cechu piekarskiego do siebie, i oznajmił im, że taxa chlebowa mimo wyższych nawet cen mąki zmienioną być nie może, poczem przełożeni ci ogłosiłi okólnikiem prefekturalne rozporządzenie piekarzom paryskim z tem oznajmieniem, że za straty terażniejsze obmyślano już przyszłe dla nich wynagrodzenie, a to w ten sposób, że przy lepszych i pomysłniejszych stosunkach zatrzymana będzie taxa w kursie wyższym, niż-by dało się usprawiedliwić w stosunku do cen zboża w zwykłym stanie rzeczy.

— Ostatniej niedzieli byli JJ. MM. Cesarstwo obecni na mszy świętej w kościele św. Jakóba. U wnijsia do kościoła przyjmował arcybiskup z Rouen Cesarza i Cesarzowę, i przy podaniu wody święconej miał do nich przemowę. Wspominał o gorliwym i przykładnym zwiedzaniu kościołów przez J. M. Cesarza, który mu na to odrzekł temi słowy: „Monsieur! Wyrażasz się WMPan o tem z wielkimi pochwałami, co tylko jest dopełnieniem obowiązku. Jeżeli z małżonką moją zwiedzam kościoły dla odprawienia modłów chrześciana, tedy idę w tej mierze za silnym popędem serca własnego. Składam jednakże WMPanu podziękę za te słowa życzliwe w imie-

niu Cesarzowej, i łączę oraz i moją za wyrazy przychylne, które mnie utwierdzają jeszcze w uczuciach żywionych w sercu mojem dla WMPana i duchowieństwa tego departamentu.“

Prefekt policji zajmuje się wykonaniem powziętej przez ciało prawodawcze ustawy z roku 1852, którą upoważniono władze do wydalenia z Paryża wszystkich osób niemogących się wykazać dostatecznymi środkami utrzymania. Od kilku też dni rozwija policja nadzwyczajną czynność w tej mierze i przytrzymuje wszystkie osoby nie posiadające potrzebnej rekojmii. Całe tłumy podobne w liczbie 200 do 300 osób odstawiają pod mocną strażą do gmachu policji prefekturalnej, a ztamtąd dalej do ich departamentów, gdzie oddane są pod dozór władz przynależnych. Środki podobne właśnie teraz są dla miasta Paryża pożądane, zwłaszcza, że komisya municypalna musi wotować znaczną sumę a nawet w razie potrzeby i pożyczkę zaciągnąć, chcąc uboższej części mieszkańców Paryża ulżyć dostarczeniem chleba tańszego. (W. Z.)

(Dekoracje wojskowe w Afryce. — Sprawy rady jeneralnej departamentu Herault. — Prośba rady okręgowej w Grasse do ministerjum.)

Paryż, 3. września. *Moniteur* ogłasza liczne nadania orderu legii honorowej i medalów wojskowych oficerom i żołnierzom armii afrykańskiej. Pomiedzy udekorowanymi znajduje się także i ksiądz Bernardon, proboszcz przy katedrze algierskiej, który roku 1844 odznaczył się licznymi uczynkami miłośnemi, szczególnie zaś podczas panującej tam cholery.

Rada jeneralna departamentu Herault wzięła na jednym z ostatnich posiedzeń dwie ważnych propozycji pod rozpoznanie, a mianowicie dotyczących się zupełnej rewizji taryfy celnej i zniesienia skali co do przywozu i wywozu zboża.

Rada okręgowa w Grasse podała prozbę do ministerjum oświecenia publicznego, ażeby w mniejszych gminach, których dochody nie wystarczają na opłacenie własnego nauczyciela, powierzono nauki elementarne proboszczowi miejscowemu. (Abld. W. Z.)

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Pozostałe papiery po jenerale Montholon zapieczętowano z rozkazu gabinetu.

Wychodzący w Bordeaux *Memorial* opisuje smutne skutki zabobonu i wielkiej niewiomości, jakie się podczas pojawionego teraz komety okazały.

Na posiedzeniu municypalnej rady Paryża 30. sierpnia uchwalono założenie nowego bulwaru, który od kościoła la Madeleine aż do baryery Monceaux ciągnąć się będzie; koszta podano tymczasowie na 12 milionów franków.

Według tabeli statystycznych, które ogłosił *Moniteur*, wynosi liczba cudzoziemskich i krajowych okrętów przybyłych do francuskich portów morskich w pierwszych siedmiu miesiącach 1851: — 10,001 z okrętowym ciężarem 1,258.840; w tym samym przeciągu czasu w roku 1852: — 10,553 o 1,363.210 beczkach, a w roku 1853 10,554 o 1,395.404 beczkach; odplynęło w tym samym czasie 1851: 10,287 statków; 1852: 9622, a 1853: 9544; Wywieziono wina 1,337.164 hektol., 1,548.168 hektol. i 1,310.945 hektol. Maszyn: 2,705,167 metr. ctr. 2,061.690 metr. ctr. 4,570.549 metr. ctr. towarów modnych. 2,809.593 metr. ctr. 2,518.532 metr. ctr. i 3,087.406 metr. ctr. i t. d.

Z przyczyny podrozenia chleba zaszły tutaj i w Rennes zbiegowiska kobiet, które publiczna władza bez trudności rozprószyła. Zresztą doniesienia z targowic francuskich są ciągle pomyslnie.

Posąg marszałka Bugeaud wystawiono dnia 26. sierpnia w Perigneux.

Prezydent senatu wezwał senatorów okólnikiem, ażeby drzewiczki swych ekwipażów kazali płaszczem i koroną, a nad swemi cyframi herbem przyozdobić. (W. Z.)

Włochy.

(Lustracja załogi francuskiej w Civitavecchia. — Aresztacye.)

Rzym, 30. sierpnia. Komendant francuskiego okupacyjnego korpusu, jenerał Alloveau de Montreal udał się w nocy z niedzieli na poniedziałek do Civitavecchia, dla zlustrowania tamtejszego wojska i fortyfikacyi. Dziś powrócił znowu do Rzymu.

Według doniesienia dziennika „*Messagg. di Modena*“ liczba przedsięwziętych tutaj w ostatnim czasie aresztacyi politycznych dochodzi 45. Niejaki Luigi Lepri, w którego pomieszkaniu znaleziono drukarską prasę, uniknął przez ucieczkę aresztacyi; niewiadomo czyli Rzym opuścił, lub czyli się jeszcze w nim ukrywa. (A. B. W. Z.)

(Zamach na życie delegata Rawenny. — Okólnik rządu papieskiego.)

Rawenna, 20. sierpnia. Przed kilku dniami wykonano tutaj zamach na życie zupełnie w taki sam sposób, jak niedawno przeciw Jego Eminencyi kardynałowi Rivarola. Do prowincyalnego delegata wymierzono na przechadzce pistolet na odległość kilku kroków, ale szczęściem pistolet nie wypalił. Delegat rozkazał swoim trzem towarzyszom, ażeby tego wypadku nikomu nieopowiadli, dlatego aż po jego odjeździe dowiedziela się o nim publiczność.

Okólnik papieskiego rządu zwraca uwagę prowincyalnych gubernatorów na to, że polityczni, najszczególniej z Genuy przybywający emigranci wylądowują potajemnie na rzymskich wybrzeżach.

(Ces. rosyjski poseł przy dworze neapolitańskim.)

Neapol, 24. sierpnia. Kawaler Kakoszkinie miał zaszczyt dnia 20. doręczyć królowi Jego Mości swe listy wierzytelne jako nadzwyczajny rosyjski poseł przy dworze neapolitańskim. (A. B. W. Z.)

(Stowarzyszenie dla zaprowadzenia żeglugi parowej między Genuą i Wschodem.)

Turyń, 2. września. W Genuy utworzyło się stowarzyszenie dla zaprowadzenia regularnej żeglugi parowej między Genuą, Konstantynopolem, Alexandryą i portami w tym kierunku leżącymi, a to z kapitałem 8,000.000 franków w 8000 akcyach po 1000 fr.

(Zmniejszenie podatku gruntowego.)

Florencya, 1go września. „*Monit. Tosc.*“ ogłasza dekret wielko-książęcy, według którego ze względu na terażniejsze przykre, dla posiadłości gruntowych uciążliwe stosunki rozpisany ma być na rok 1854 podatek gruntowy w sumie 5ciu milionów, zamiast dawniejszych sześciu. Dla wynagrodzenia jednak skarbowi publicznemu tej straty, rozłożony będzie szósty milion na budynki różnego rodzaju i na dochody z nich pobierane.

(Obchód Uroczystości Urodzin Jego Mości Cesarza Austrii.)

Neapol, 28. sierpnia. Urodziny J. c. k. apost. Mości Franciszka Józefa I. obchodzono uroczystie na c. k. korwecie „*Carolina*“ w Palermo. Stojące w porcie na kotwicach paropływy zatknęły bandery, a J. Ex. jenerałny namiestnik książę Taormina udał się na pokład korwety, gdzie go przyjmowali: komendant podpułkownik Preu i c. k. konsul jenerałny p. Wallenburg. (Paropływ „*Carolina*“ zawiął tu przedwczoraj.) (A. B. W. Z.)

Królestwo Polskie.

Warszawa, 6. września. Najradośniejsza rocznica koronacyi Najjaśniejszych Cesarza i Cesarzowej, obchodzoną tu była dnia 22. sierpnia (3. września) r. b. jak najuroczyściej. W godzinach rannych w świątyniach tutejszych wszelkich wyznań odprawione zostały solenne nabożeństwa na uproszenie u Przedwiecznego jak najdłuższego i najszcześniejszego panowania ukochanych Monarchy i Monarchini. — O godzinie wpół do jedenastej J. O. książę Warszawski feldmarszałek-namiestnik Królestwa przyjmował na pokojach Zamkowych powinszowania od urzędników władz wszelkich wojskowych i cywilnych, a następnie z tymiż udał się do prawosławnej katedry śś. Trójcy, gdzie odprawioną została liturgia ś., zakończona modłami z przykłonieniem i odpiewaniem *Te Deum*, w czasie którego w cytadeli Alexandrowskiej dano 101 wystrzałów z dział. Wieczorem w teatrze wielkim dane było widowisko bezpłatne, a miasto całe rześcicie oświetlone. (G. W.)

Rosya.

(Fundacye dobroczynne Rosyanina Kraszeninikowa.)

Ostatniem rozporządzeniem w testamencie znanego z dobroczynnych fundacyi Rosyanina Kraszeninikowa oddano do dyspozycyi miasta Moskwy kapitał 70.000 rubli srebrnych, którego roczne procenta w kwocie 150 rubli srebr. będą użyte częścią na wsparcie ubogich famillii przed Bożem Narodzeniem i Wielkanocnymi Świątami, częścią na wyposażenie ubogich dziewcząt przy wydaniu ich za mąż. Wszystkie fundacye tego przyjaciele ludzkości wynoszą 730.000 rubli srebrnych, z których prowizyi w guberniach Moskiewskiej, Włodzimirskiej i Penskiej można obdzielić rocznem wsparciem 1600 ubogich obywateli i 89 dziewcząt wyposażać. (W. Z.)

Turecya.

(Wiadomości z Konstantynopola i z Smyrny.)

Wiadomości z Konstantynopola sięgają do 27. a częścią do 29. sierpnia, niezawierają jednak pod względem politycznym nic ważnego. Pogłoska, jakoby dwór petersburgski odrzucił modyfikacye uczynione ze strony Porty w wiedeńskim projekcie pojednania, okazuje się bezzasadną już z samego zestawienia dat; gdyż „*Journal de Constantinople*“ sam oświadczył, że odpowiedź z Rosyi dopiero 13. września nadejść może do Stambułu. — Ze Smyrny donoszą pod dniem 13. sierpnia, że tam oczekiwano flotyli holenderskiej składającej się z okrętów „*Książę Oranii*“, „*Doggersbank*“, „*Palenkang*“, „*Cohinid*“, „*Makassar*“, „*Amsterdam*“ i „*Soembing*“. Ex-jenerał Prim odjechał do Szumli. Przechody wojsk do Warny trwają ciągle; masę wojsk tureckich skoncentrowanych w tamtejszej okolicy obliczają na 90.000 żołnierzy i 250 dział. (L. k. a.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 7. września. Wczoraj doręczyła tutejsza kongregacya prowincjonalna Jego Excel. F. M. hrabi Radetzkiemu adres gratulacyjny przy sposobności zaręczenia się Jego c. k. Apost. Mości.

Berlin, 7. września. *Staats-Anz.* donosi: Za porozumieniem się z państwami związku celnego zniesiono cło od przywozu zboża od d. 15. września do końca 1853 r.

Szczecin, 7. września. Parostatek „*Wladimir*“ przywiózł hrabiego Lieven i kuryerów gabinetów pp. Petroff, Dury i Buck z Kronsztadtu.

Drezdno, 7. września. Jej Mość królowa Prus przybyła wczoraj wieczór o god. 8. do Pilnitz i zabawi tam, jak słyhać do niedzieli.

Haaga, 7. września. Izba pierwsza przyjęła większością 22 głosów przeciw 16 projekt do ustawy względem dozorowania gmin religijnych ze strony państwa. (Lit. kor. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 2. września. Od 16. do 31. sierpnia płacono na targach w Tarnopolu, Zbarażu i Trembowli w przecięciu za korzec pszenicy 6r. — 5r. 24k. — 5r. 36k.; żyta 4r. 18k. — 4r. — 4r. 12k.; jęczmienia 3r. 20k. — 2r. 48k. — 3r. 12k.; owa 2r. 50k. — 2r. 24k. — 2r. 48k.; hreczki 4r. 18k. — 3r. 42k. — 4r. 12k.; kartofli 3r. 16k. — 1r. 36k. — 0. Za cetnar siana 0 — 2r. — 1r.; wełny 60r. do 120r. — 80r. — 0; nasienia konicza w Tarnopolu 16r. Sąg drzewa twardego kosztował 11r. — 10r. 3r. 36k., miękkiego 0 — 8r. — 3r. 12k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 4k. — 3³/₅k. — 4²/₅k. i garniec okowity po 1r. 48k. — 1r. 4k. — 1r. 36k. m. k.

(Ceny targowe w obwodzie Sądeckim.)

Sącz, 3. września. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie były w drugiej połowie sierpnia na targach w Starym Sączu, Nowym Targu i Nowym Sączu: korzec pszenicy 8r. 12k. — 10r. 18k. — 9r. 14k.; żyta 6r. 24k. — 8r. 18k. — 7r. 48k.; jęczmienia 5r. 6k. — 6r. 24k. — 6r. 36k.; owa 3r. 34k. — 4r. 32k. — 3r. 44k.; hreczki 5r. 36k. — 0 — 4r.; kukurudzy w Starym Sączu 7r.; ziemniaków 2r. 30k. — 2r. — 4r. Cetnar siana 30k. — 1r. — 40k.; wełny 23r. — 32r. — 60r.; nasienia konicza 34r. — 0 — 30r. Sąg drzewa twardego 4r. 44k. — 6r. — 6r., miękkiego 3r. — 3r. 12k. — 4r. Funt mięsa wołowego 3³/₅k. — 6k. — 4k. Garniec okowity 2r. 12k. — 2r. — 2r. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 10 - 11. września.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	4	5	7
Dukat cesarski „ „	5	9	5	12
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	56	8	59
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	44	1	45
Talar pruski „ „	1	35 ¹ / ₂	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. „ „	91	57	92	10

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 9. września 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po „ „	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—
Żądano „ „ za 100 „ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 10 września.)

Amsterdam 1.2. m. 91. Augsburg 109¹/₈ l. uss. Genua — 1.2. m. Frankfurt 108³/₄ p. 2. m. Hamburg 81 1.2. m. Liworna 109. p. 2. m. Londyn 10.41. l. 3. m. Medyolan 108³/₄. Marsylia 129 l. Paryż 129 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 15³/₈. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀ lit. A. — lit. B. — Lomb. 98. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. 93.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 9. września o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 15¹/₄. Ces. dukatów obrączkowych agio 14³/₄. Ros. imperyalu 8.54. Srebra agio 9 gotówka.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. września.

PP. Mosch Karol, c. k. radzca gubernialny, z Medenic. — Papara Stan., z Dalnicza. — Dąbrowski Wiktor, z Leszczanec. — Nizyński Karol, z Krakowa.

Dnia 11. września.

Hr. Mier Henryk, z Buska. — PP. Chwalibóg Jan, z Lipowiec. — Zawadzki Jan, z Firlejówki. — Strzelecki Eug., z Wyrowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. września.

Hr. Zeleński Wit, do Tarnowa. — PP. Ujejski Adolf, do Złoczowa. — Batowski Alexander, do Kulikowa.

Dnia 11. września.

P. Tyriaki Alex., do Czerniowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. i 11. września.

Pora	Barometr w mierze wiedeńskiej sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 9 4	+ 10°	+ 15°	zachodni,	mgła
2 god. pop.	27 10 1	+ 15°	+ 10°	półn.-zach.	pochmurno
10 god. wie.	27 10 4	+ 10°		„	jasno
6 god. zran.	27 10 1	+ 8°	+ 15°	półn.-zach.	pochmurno
2 god. pop.	27 10 3	+ 15°	+ 7°	„	„
10 god. wie.	27 11 5	+ 7°		„	jasno

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „*Hans Sachs, Schuster und Meistersänger.*“